

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003151

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-07-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Герасимчук Галина Василівна

2. Halyna V. Herasymchuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 205

Назва наукової спеціальності: Лісове господарство

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Лісове господарство

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Екологія та охорона навколишнього середовищ

Місце роботи здобувача: Національний лісотехнічний університет України

Код за ЄДРПОУ: 02070996

Місцезнаходження: вул. Генерала Чупринки, буд. 103, Львів, 79057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10476

Повне найменування юридичної особи: Національний лісотехнічний університет України

Код за ЄДРПОУ: 02070996

Місцезнаходження: вул. Генерала Чупринки, буд. 103, Львів, 79057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний лісотехнічний університет України

Код за ЄДРПОУ: 02070996

Місцезнаходження: вул. Генерала Чупринки, буд. 103, Львів, 79057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.57.31, 68.47.15.11, 68.47.15.07

Тема дисертації:

1. Лісотипологічні особливості формування дубових лісостанів Ківерцівського національного природного парку «Цуманська пуща»
2. Forest typological features of the formation of oak stands of the Tsumanska pushcha Kivertsi national nature park

Реферат:

1. Ківерцівський національний природний парк «Цуманська пуща» (НПП) був створений 22.02.2010 р. згідно з Указом Президента України № 203/2010. Загальна територія Парку складає 33475,34 га земель різного призначення. Основним завданням Парку є збереження та відтворення унікальних сосново-дубових деревостанів, що складають генетичний фонд живої природи Волинського Полісся. Територія НПП є найбільшим осередком широколистяних лісів на рівнині України, де значну площу займають досить багаті лісорослинні умови на яких ростуть дубові та грабово-дубові ліси. Саме вони і є символом рослинності Цуманської пущі та мають найбільше екологічне та наукове значення. Типологічне різноманіття лісового покриву території Ківерцівського НПП відзначається широким спектром. Всього тут виділено 19 типів лісу, де домінуючими є вологий грабово-дубово-сосновий та сирий чорновільховий сугруди. Ліси Ківерцівського НПП ростуть в 13 типах лісорослинних умов, переважають вологі і сирі сугруди. Сосново-дубові та дубові

лісостани НПП внаслідок впливу на них низки природних та антропогенних чинників є трансформованими. У них спостережено зниження продуктивності, заміну корінних деревостанів похідними та погіршення якісного складу. У панівних типах лісу Ківерцівського НПП – вологому і свіжому грабово-дубово-сосновому сугрудах та вологій грабовій судіброві середній фактичний запас деревостанів становить відповідно 213, 301 та 202 м³ · га⁻¹, а потенційні можливості лісорослинних умов використовуються на 91, 82 та 90%. В лісостанах НПП переважають похідні та високоповнотні деревостани. Похідні деревостани в НПП формують 13 деревних порід. У переважаючому вологому грабово-дубово-сосновому сугруді формуються сосняки, дубняки з дуба червоного, березняки та вільшняки, які займають відповідно 24, 23, 17 та 8% площі типу лісу. Менші площі (0,1 – 2,0%) займають ялинники, осичники, грабняки, ясенняки, кленняки, липняки, модринаки та акацієвики. Склад і характер живого надґрунтового покриву визначається кліматичними, ґрунтово-гідрологічними умовами, складом та структурою деревостану. Трав'яний ярус формується разом із деревостаном та відображає напруженість різноманітних екологічних чинників. Наявність великої кількості рідкісних рослин у складі досліджуваних насаджень за участю дуба звичайного свідчить про їх унікальність і необхідність здійснення природоохоронних заходів у Ківерцівському НПП «Цуманська пуща». Унаслідок впливу комплексу негативних чинників навколишнього середовища, зокрема чинників біотичного походження, в лісових насадженнях Парку відмічено загальне зниження біологічної стійкості корінних дубових деревостанів. На всіх обстежених ділянках дубових деревостанів нагромаджується патологічний відпад (сухостійні дерева V- VI категорій стану), які заселені та вже відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників. Мішані та складні дубові деревостани у порівнянні з чистими та простими мають кращий санітарний стан та у меншій мірі заселяються збудниками хвороб і шкідниками. Для своєчасного виявлення можливого всихання та ранньої діагностики порушення біотичної стійкості насаджень Парку доцільно впровадити на постійній основі фітосанітарний моніторинг стану корінних деревостанів за участю дуба звичайного. Для покращення санітарного стану та попередження патологічного відпаду в ушкоджених дубових деревостанах необхідно своєчасно здійснювати санітарно-оздоровчі заходи та рубки догляду. Лісогосподарські заходи в дубових деревостанах повинні бути спрямовані на формування мішаних і складних багатоярусних насаджень. Підвищення продуктивності лісів Ківерцівського НПП «Цуманська пуща» та покращення виконання ними екологічних функцій можливе у разі проведення лісогосподарських заходів, спрямованих на скорочення площі м'яколистяних деревних видів та їх заміну на дубові насадження у свіжих та вологих сугрудах, де вони досягають високої продуктивності, забезпечують збереження і відновлення фіторізноманіття. У свіжих та вологих гігротопах сугрудів вони є доволі стійкими та мають значні можливості в плані виконання еколого-лісівничих функцій, збережені біорізноманіття та нарощуванні ресурсного потенціалу поліських лісів. Результати досліджень дозволили окреслити вектор розвитку лісового господарства у лісах НПП, який направлений на більш широке використання дуба звичайного під час формування насаджень, із врахуванням його потенційних лісівничо-екологічних та ресурсних можливостей.

2. Tsumanska Pushcha Kivertsi national nature park (NPP) was established on 22.02.2010 according to the Decree of the President of Ukraine No. 203/2010. Its total area is 33475.34 hectares of land for various purposes, namely: 3471.54 hectares of land provided (including with withdrawal from land users) to the national nature park for permanent use, and 30003.8 hectares of land included in its composition without withdrawal. Its main task is to preserve and restore unique pine-oak stands that make up the genetic fund of wildlife of Volyn Polissya, including maintaining and ensuring ecological natural balance in the region. The territory of the NPP is the largest center of broad-leaved forests on the plain of Ukraine. A significant area of the national nature park is occupied by quite rich forest vegetation conditions, where oak and hornbeam-oak forests grow. The typological diversity of the forest cover of the territory of the Kivertsi national nature park is marked by a wide spectrum. A total of 19 forest types have been identified here, where moist hornbeam-oak-pine and damp black alder conglomerates are dominant. The forests of the Kivertsi national nature park grow in 13 types of forest vegetation conditions, with damp and damp conglomerates prevailing. Pine-oak and oak forests of the NPP are transformed due to the influence of a number of natural and anthropogenic factors. They have observed a decrease in productivity, replacement of

native stands with derived ones, and deterioration of the qualitative composition. In the dominant forest types of the Kivertsivskyi NPP - moist and fresh hornbeam-oak-pine conglomerates and moist hornbeam-sudiber, the average actual stock of stands is 213, 301, and 202 m³ ha⁻¹, respectively, and the potential opportunities of forest vegetation conditions are used by 91, 82, and 90%. Derivative and high-density stands prevail in the NPP forest stands. Derivative stands in the NPP form 13 tree species. In the prevailing humid hornbeam-oak-pine conglomerate, pine forests, red oak forests, birch forests and alder forests are formed, which occupy 24, 23, 17 and 8% of the forest type area, respectively. Smaller areas (0.1 – 2.0%) are occupied by spruce forests, aspen forests, hornbeam forests, ash forests, maple forests, linden forests, larch forests and acacia forests. The composition and nature of the living aboveground cover is determined by climatic, soil-hydrological conditions, composition and structure of the stand. The herbaceous layer is formed together with the stand and reflects the intensity of various environmental factors. The presence of a large number of rare plants in the studied stands with the participation of common oak indicates their uniqueness and the need for environmental protection measures in the Kivertsivskyi National Park "Tsumanskaya Pushcha". Due to the influence of a complex of negative environmental factors, in particular factors of biotic origin, a general decrease in the biological stability of native oak stands has been noted in the forest stands of the Park. In all surveyed areas of oak stands, pathological waste (dead-standing trees of V-VI condition categories) accumulates, which are inhabited and already used up by a complex of stem pests. Mixed and complex oak stands, compared to pure and simple ones, have a better sanitary condition and are less populated by pathogens and pests. For timely detection of possible drying and early diagnosis of violations of the biotic stability of the Park's plantations, it is advisable to implement on a permanent basis phytosanitary monitoring of the state of native stands with the participation of common oak. To improve the sanitary condition and prevent pathological waste in damaged oak stands, it is necessary to carry out sanitary and health-improving measures and maintenance felling in a timely manner. Forestry measures in oak stands should be aimed at the formation of mixed and complex multi-tiered plantations. Increasing the productivity of the forests of the Kivertsivsky National Park "Tsumanskaya Pushcha" and improving their performance of ecological functions is possible in the case of carrying out forestry measures aimed at reducing the area of softwood tree species and replacing them with oak plantations in fresh and humid sugruds, where they achieve high productivity, ensure the preservation and restoration of phytodiversity. In fresh and humid hygrotopes of sugruds, they are quite stable and have significant opportunities in terms of performing ecological and silvicultural functions, preserving biodiversity and increasing the resource potential of Polesie forests. The results of the research allowed us to outline the vector of forestry development in the forests of the NPP, which is aimed at a wider use of common oak during the formation of plantations, taking into account its potential silvicultural, ecological and resource capabilities.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Віталій Деркач, Галина Герасимчук, Володимир Лойко, Павло Хоецький (2023) Біотопи існування зубра на території Національного природного парку «Цуманська Пуща» *Theriologia Ukrainica*, 25: 164–172.
- Hleb Ruslan, Heluta Vasyl, Vysotska Oksana, Bezsmertna Olesya, Merlenko Nina, Herasymchuk Halyna, Derkach Volodymyr, Babytskiy Andriy (2023) Fungi and fungus-like organisms of the Kivertsi National Nature Park "Tsumanska Pushcha" // *Plant Introduction*, 97/98, 3–17
- Мойсієнко І.І., Шиндер О.І., Левон А.Ф., Чорна Г.А., Волуца О.Д., Лавриненко К.В., Коломійчук В.П., Шоль Г.Н., Шевера М.В., Боровик Д.В., Винокуров Д.С., Звягінцева К.О., Калашнік К.С., Казаріно-ва Н.О., Левчук Л.В., Скобель Н.О., Тарабун М.О., Герасимчук Г.В., Любинська Л.Г., Безсмертна О.О., Бондаренко Г.М.,

Мамчур Т.В., Пашкевич Н. (2023). Нотатки до знахідок судинних рослин в Україні I. Чорноморський ботанічний журнал 19 (1): 76–93. doi: 10.32999/ksu1990-553X/2023-19-1-3.

- Bezsmertna O.O., Iemelianova S.M., Bondarenko H.M., Hleb R.Y., Budzhak V.V., Danylyk I.M., Shtanko Y.O., Babytskiy A.I., Herasymchuk H.V., Loiko V.O., Merlenko N.O., Derkach V.V. 2023. Blechnum spicant (Blechnaceae) in the Ukrainian flora. Ukrainian Botanical Journal, 80(4): 306–322
- Herasymchuk Halyna, Mazepa Vasyl, Tolstushko Nataliya «The productivity of oak stands in the Tsumanska Pushcha of Kivertsi National Natural Park» //Folia Forestalia Polonica, Series A – Forestry, 2024, Vol. 66 (4), 301–309
- Безсмертна, О., Герасимчук, Г., Мерленко, Н., Деркач, В., Шин-дер, О., Баранський, О., Данилик, І. (2024). Регіональні особливості та аналіз флори Ківерцівського національного природного парку «Цуманська пуща». CHORNOMORSKI BOTANICAL JOURNAL, 20(3), 277–304.
- Яценко П.Т., Шпаківська І.М., Гамкало З.Г., Герасимчук Г.В. (2025) Природоохоронна та функціональна значущість старовікових лісів Ківерцівського національного природного парку «Цуманська пуща» Науковий вісник НЛТУ України., т. 36, № 3. С. 55–76.
- Герасимчук Г.В. (2025) Санітарний стан дубових деревостанів Ківерцівського національного природного парку «Цуманська пуща»././ Рівне: Вид-во НУВГП.

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Криницький Григорій Томкович

2. Hryhoriy T. Krynytskyi

Кваліфікація: д. б. н., професор, 06.03.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний лісотехнічний університет України

Код за ЄДРПОУ: 02070996

Місцезнаходження: вул. Генерала Чупринки, буд. 103, Львів, 79057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гойчук Анатолій Федорович

2. Anatolii F. Goychuk

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.03.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пастернак Володимир Петрович

2. Volodymyr P. Pasternak

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.03.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український ордена "Знак пошани" Науково-дослідний інститут лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького Державного агентства лісових ресурсів України та Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 00994064

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 86, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Копій Сергій Леонідович

2. Sergiy L. Kopyu

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 06.03.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний лісотехнічний університет України

Код за ЄДРПОУ: 02070996

Місцезнаходження: вул. Генерала Чупринки, буд. 103, Львів, 79057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Новак Анатолій Анатолійович

2. Anatolii A. Novak

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 06.03.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний лісотехнічний університет України

Код за ЄДРПОУ: 02070996

Місцезнаходження: вул. Генерала Чупринки, буд. 103, Львів, 79057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Дебринюк Юрій Михайлович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Дебринюк Юрій Михайлович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Максимів Неля Олександрівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна